

„ЭДАЗИ“ ежен. орган восток. секции П. К. Р. К. П. и Сев.-Запада. Бюро П. К. Р. К. П. В.Р.В. теект. ja Põhja-Lääne büroo Eesti tekt. hääleandja. Ленинград, Фонтанка 27. Arvutud tella 10—7. Telefonid: Toimetuse — 533-86, trükituba — 171-41.

Edasi

Annutuste ja tellimiste hinnad

Annutamine	Tellimine
esimesel lül. 3 r. kul.	Sinades 1 kuu 1 rbl.
viimasel „ 1 „ „	aasta — 11 rbl.
teismisel „ 6 „ „	Maal 1 kuu — 50 kop.
l. har. asut. 20 f.	aasta — 5 rbl. 50 kop.
E. Kirjast. Ühise liikmete ja kollekt. tellide 15% odavam.	

Nr. 19 (2219)

Laupäeval, 24. jaanuaril 1925

8. aastatäit

Rusjolinis hääne.

Berliinist, 22. jaan. „Vorwärts“ kirjasaatja telegraafierib Itaalias laastatunemud kuulujuttude üle, mis jaadud ustaravist hallitatest, et Rusjolinil on määrgata progressiivset halvatust, milles näha erakorralist rõhutat meeleolu ja mõtlemisviisi korratust. Viimasel suurfascistide nõutogu istangul pandi see küsimus arutamisele, kuid kriitilist seisuforda filmas pidades otjastati hoida kõige suuremas saladuses, ning piirduda seni ainult tõise järelovaatamise organisierimiseega Rusjolinis üle.

Sm. Rutherfordi wabastamine.

New-Yorgist, 22. jaan. „Workers-Party“ liige Rutherford, kelle protsejs tuleb lähemal ajal, wabastati wahjal 7.500 dollari fiskeamatsmise järele.

Sõjaline baasa Singapuris.

Londonist, 22. jaan. Inglise sõjanõutogu kiitis hääts sõjalise mere baasa ehitamise Singapuris.

Hamburgi ülesastumise lohtuafi.

Hamburgist, 22. jaan. Eila algas kommunistliku ülesastumise aji oktoobris 1923 a. Nagu teada, jai selle ülesastumise juures jurma 17 politseiniiku ja 60 kodaniku, haawata — 34 politseiniiku ja 174 kodaniku.

Ministrid altkäemafu wõtjad.

New-Yorgist, 22. jaan. Senat wõttis wastu komisjoni enamuse aruande nafta panaama järelourmise asjus, kus jüüdistatse endise ministrite kabinetilimeid Zulla ja Demby furitarwitustest ja altkäemafu wõtmises.

Wähemlane „lõbureiil“.

New-Yorgist, 22. jaan. Hiljuti ilmus siia vähemlane Abramowitsch, kes peab kommunistide wastast kihutustööd. Astudes üles fofialistlikul miitingul nõutogumalitfufe wastu, tekkis foffupõrge miitingul olewa pahema ja parema tiuwa wahel. Miitingul tekkis farnane kisa, et Abramowitsch ei saanud enam rääkida. Siis kufufufid parempoolsed politsei, kes miitingu lõpetas.

Seebimull.

Berliinist, 22. jaan. „Fosfische Zeitung“ Belgradi kirjasaatja awaldab enamlusewastase bloki asjus kirjatiikte. Kirjasaatja teatab, furifuulus enamlaste blokk Balkanitel ei ole muud midagi kui jeebimull.

Uhes kirjast näidatasse ära, et Bulgaaria pääminister Zankow, kes katjub iga hinna eest wõimule jääda, lastiski lendu „enamliste hädaohu“ hüüdfona. Tagajärg oli see, et kõik Zankowi wastaseid tembel-dati „Wostwa palgalisteks“. Et Rumeenia walitfus on jamas seisuforras, siis leidis see fihitjoon ka toetust Bukarestis.

Jugo-Slawia walitfus waatas efialgu selle pääle külmalt, kuid nüüd algasid ka jüäl kõned nõutogumastastest blokist. Poolametil ajaleht „Wremja“ tõendab, et enamlusewastase bloki loomiseft ei wõi juttugi olla.

Meie wahekorid Prantsusmaaga.

Sala leping Poolamaaga E. R. W. Liidu wastu.

Pariisist, 22. jaan. Parlamendi arwustas terawalt walitfufe poliitikat kommunistlik faadit Cachim, et see sõlmis jala lepingu Poolamaaga, mis on fihitud E. R. W. Liidu wastu. Cachim jüüdistas walitfust weel jelles, et see peab ümberpiiramise poliitikat nõutogude walitfufe wastu.

Gerriot toetab baltlafi.

Gerriot protesteerib Cachini teadaande wastu. „See on selge, et Prantsusmaa on teatud wahefordades Poolamaaga. Meie ei wõi lubada kontrolli oma normaalfete wahefordade üle meie liitlastega mõne teise walitfufe poolt. Mina ei luba seletust, nagu teostats Prantsusmaa nõutogude walitfufe wastu ümberpiiramise poliitikat.

Tõeliseft on aga midagi hoopis muud. Reed wäifsed riigid wõitlewad oma faatufe eest ja sellepärast ühinewad ja gruperiwad endid oma kaitseks. Selleks on neil mitmed põhjused. On tõelise fakte olemas, et nende rahwaste wabadusele kallale tungitakse. Balti riikides jündisid

farnased tõifjed fündmused, et nende rahwaste enefekaitse tahtmine arusaadaw on. Prantsusmaa on alati jeda rõhutanud, et wäifsetel rahwastel famafugune elamise õigus kui suurtegi“.

Poolamaa peab end rahulifema tundma.

Gerriot waidles weel Cachimile wastu: „Prantsusmaa ei püüa Wenemaad piirata, tema tahab, et Wene rahwas elaks õnneliseft rahus. Selleks, et Wene ja Prantsufe waheford ka tulewikus jääks hääts, on tarwilik, et wäifsed rahwad tunneks end rahulistena oma kodukolbel, mida nad enestele loonud, eriti weel Poola, kes omale selle õiguse nõutas pitaldase kannatufega“.

Kellele on tarwis tsaari wõlgasid.

Uuesti ülesastuw Cachim protesteerib terawalt selle tõenduse wastu, nagu oleks nõutogude walitfus Gruusia ifeifiswufe rõõwinud. Edasi peatas Cachim põhjalijelt tsaari walitfufe wõlgade küsimuse juures ja andis ajaloolise ülewaate wõlgadest, millets Prantsusmaa andis tsaari walitfufele wõlgasid.

Nõutogu=Jaapani foffulepe.

Koffuleppele oli kirjutamine.

Pekingist, 20. ja 22. jaan. Nõutogu=Jaapani foffuleppele allakirjutamise päewal peeti ära konverentsi wiimane istang, kus mõlemad pooled täielikule foffuleppele jõudsid. Waatamata jaaditute äärmise wäifmuse pääle, otjustati fm. Karahani ettepanekul wiibimata ajuda foffuleppe allakirjutamisele, ehk küll Foschijawa weel haigena woodis wiibis.

Koffuleppele allakirjutamine jündis Foschijawa kabinetis, kuhu toodi wiimane haigewoodiga. Allakirjutuse juures wiibisid ajalehtede esitajad.

Rauge-Jda ajaloo uus jätk.

Hiina ajaleht „Nord-China Standard“ kirjutab: Tuleb terwitada mõlemaid pooli selle juure edusaawutuse üle, sest Jaapani Nõutogude foffulepe tähendab uut ajajätku Rauge-Jda ajaloo.

Ameerika ähwardab Hiinat.

Kolm waatepunkt.

Pekingist, 22. jaan. — Ameerika jaadit Hiinas Schermann esines juure kõnega Lääne riikide eksteritorriaalfufest Hiinas. Selles küsimuses olewat kolm waatepunkt.

Euroopa riigid ei ole nõus oma eesõigust kaotama Hiinas, kui hiinlased selle üle pahased on.

Teine waatepunkt olenewat tarwiduseft mitte harilikke lepinguid kaotada ja Hiina juwerenteedi õiguseid jälle maksma panna. Schermann teatas, et hiinlased, kes jeda waatepunkt pooldawad, leiawad toetust Karahanilt. Oma jutujamisel Schermanniga 7. now. l. a. seletanud Karahan, et Hiina lepingud wäljamaa riikidega tulewad mitte ainult läbiwaadata, waid täiesti kaotada, sest need lepingud ei luba Hiinamaad elada.

See olla rewolutsiooniline programm, mida peab waatama kui katset rewolutsioonituld wõlema jüüdata Ztas, kui Nõutogude walitfufel korda ei läinud jeda Läänes

teha. Schermann teatas, et see wõib tuua Hiinale õige tõifjeid tagajärgi. Sel juhul heidetakse Hiina rahwaste koostõotamise ringist wälja.

Selle etjekohese ähwarduse järele seletas Schermann, et eksteritorriaalfufe õigust wõib muuta siis, kui uuendatakse Hiina õigusemõitumise jüsteem. Selle juures tõi Schermann plaani ette, kuidas wäljamaa juristid Hiina kohtunikkude kohtadele asetada.

Pahameel wägiwalla kuulutajate wastu.

Schermann kõne fünditas pahameele tormi Hiina ajakirjanduses, mis on wäljamaa arwamise ästamine Hiina wastu. Hiina lehed teatawad, et liikumine mitte ühesõiguslufe !alufel tehtud lepingute wastu ei ole efile kufjutud Karahani propaganda läbi, waid wäljamaalaste äritawa ülespidamise tõttu, kes ife rikuwad lepinguid, furjasti tarwitades oma eesõigusi.

Teated Nõutogude Liidust.

Küla elektrijaamade awamine.

W. J. Lenini surma aastapäewaks awati pidulikult kaks uut elektrijaama Nowopetrowka ja Solino külaades Tomski kubermangus.

Uue rauafulatise ahju käimapanek.

Uurali Rahwamajanduse Nõutogu andis luba Aha-Balowski tehasele teise rauafulatise ahju käimapanemiseks, et tarwilisel määral warustada malmiga tehases töötawaid töökodasid.

Tsaritsõn — Stalingradiks.

Ettewõtete töölisel, linna nõutogu ja talupojad oma koosolekul ja kongressidel pooldasid Tsaritsõni ümbernimetamist Stalingradiks. Kubermangu komitee, arwele wõttes ühifi töörahwa otjust, on ümbernimetuse poolt. Lähemal päewil awatawa kubermangu nõutogude kongressil seijab efimefeks Tsaritsõni — Stalingradiks ümbernimetuse küsimus.

Chamberlaini tähtud.



Bukarestis (Rumeenias) tehti nõutogu wastane leping Rumeenia ja Bulgaaria wahel. See liit on „suure feina“ algus, mida Inglise wanameelne walitfus ehitada kawatseb E. R. W. L. ja Euroopa wahel.

Meie pilbil näeme paremal pool Zankowi, Bulgaaria pääminiifrit ja pahemal pool Duka, Rumeenia wälisasjade miniifrit.

Minist põllumajanduslikust mafust.

(Sm. Rõkowi seletus Üleliidulisel kooli-fõpetajate kongressil).

Selle küsimuse kallal praegu töötatakse. Mafju määramine talupoegadele peab olema tafakaalus iga majapidamise fiskeitulekufega, mille juures peab mafjumaar talupoegadele waremalt teada olema.

Pääafi, mille poole peame meie püüdma põllumajandusliku mafju jüsteemi muutmises, on see, et kariloomad kui talupoegade majapidamise tugewufe mõõtmise üfusus, ei oleks nii terawalt efile featud, kui jeda oli mõõdunud aastatel. Kariloomade müük, nagu näitawad jeda terve rida kooliõpetajatest jaadud küsimusi ja paljud andmed, olenew teatud määral põllumajandusliku mafju wäljaarwamisest. Ma arwan, et sel kongressil tehtud näpunäited on ülbiselt õiged. Reid tuleb arwesse wõtta põllumajandusliku mafju jüsteemi muutmise juures ja tulewikus tuleb jeda wõtta kui mafju fogu fiskeituleku päält, määratas mafju fuurust talupoja majapidamise tugewufe järele. Selle küsimuse otjustame lähemal ajal ühifelt praktikute, fpetfialistide ja felftimeestega kohtabelt.

Ülekirgiifiline nõupidamine töökohata aulades.

Eila awati Drenburgis efimene Üldkirgiifiline W. R. P. küla ringide ja aulade sekretäride nõupidamine. Nõupidamisele ilmusid 50 sekretääri, pool neift on kirjgiifid. Nõupidamine kuulab ära aruanded kohtabelt ja arutab kirjgiifi küla ja aulade praegust seijuforda, partei ülesandeid põllumajanduses, partei organisatsioonide organisatsioonilist wormeerimist külaades ja aulades, ühiskonna-politiitilist, ametühijuslist ja hariduslikku tööd ja tööd naisterahwaste keskel.

Platina lademed Ranges Jdas.

Wladimostoki riigipanga juures asuw kullafulatife laboratoorium tegi katset tundmatu metalli üle, mis leitud Ranges-Jdas, millel farnadust on platinaga. Katsete tagajärjel tuli ilmfeks, et jelles metallis on olemas 76% platinat.

Aserbeidshani Pariisi wäljanäitufel.

Aserbeidshani rahwafommisjaride nõutogu jai kufje Pariisi rahwuswahelisest kunstide wäljanäituseft ofa wõtma ilmuda. Aserbeidshani kawatseb faata sinna waipe ja muid kudumise, luu ja kallistiwide faadufi.

Leningradi proletariaat leinab.

Leningradi nõukogu leinakooalek.

Rahvamajas ei ole ühtki waba kohta. Kogu Leningradi proletariaat on oma ehitajate kaudu täna siia kogunud, et mälestada oma kallist juhti — aasta eest elawate hulgaft lahkunud Lenini.

Kell 6.50 minutit.

Müriwad suurtükid.

Raeblikult nutawad wabrikute wiled.

Tõuseb eestriie.

Näitewal Lenini pilt elujuurtes, selle kõrwal W. K. P. kubomi ja kub. täidejaatwa komitee punased lipud, märgis, et — Leningrad sammub leninismi rada.

„Alwan jm. Leninile pühendatud Leningradi nõukogu linna kooaleku.

„Te jurite ohwina mõitluse sees,

„Mis truudusest rahwale tuii ...“

— kostab kurblikult leinamarjs kolmetuhande inime poolt.

Sõna saab jm. Gwotomow.

— Seltfimehed! Raske on neil leinapäewadel tõnelda Leninist, raske on puudutada miljonite töörahwa hulkade leina, mida nad ära kannatafid ainult selle tõttu, et igaküls püüdis, et see kurbtus mitte täies suuruses ta rinnus üles ei tõuieks.

Unustamata on filmapilt, kui eimeje teate Lenini surmasti faime. Meie tundfime, et meie kohustused palju raskemaks muutufid. Seda tundis kogu töölisklass, faates ajad tuhandaad uufi karastatud mõitlejaid Lenini poolt juhitud kommunistlikku parteisse.

Kõik, mis paremat töölisklassis, kogus leninismi lipu alla.

Ka täna, Lenini surma aastapäewal andfid Leningradi töölised uuesti 10.000 uut liiget meie parteile.

Täna, Lenini surma aastapäewal, ei wõi mitte üffi Leningradi töölised, waid kogu meie partei terwitus ütelda, et ta on jõudnud täitnud Lenini töotusi. Meie mõime korrata seda wannet, mida andfime aasta tagasi Lenini haua juures:

„Meie wannume alalhoida ja kindlustada meie parteid ja hoida tema ühtlult, kui filmatera.

Edasi wannume meie kindlustada Sotsialistlikkude Nõukogude Wabariitide Liitu ja mitte anda oma waenlastele jalatäitki Suure Nõukogude Liidu maad.

Meie wannume andma kõige otjastaamat lööfi, — jamaugust lööfi, nagu meie andfime jm. Lenini juhatusel, rahwuswahelise kodanluse kõigile wasturewolutsioonilistele kaitsetele.

Meie wannume ja teeme kõik, mis jõuame selleks, et kindlustada Sotsialistlikkude Nõukogude Wabariitide Liidu ault — töölise talupoegade liitu, — jõukohajelt päewastpäewa, kuust-kuuni, aastast-aastani.

Meie wannume kindlustada ja arendada meie Liidu kaitset — punast sõjawäge ja

punast laewawäge, seda proletariae revolutsiooni kallimat last. Punase sõjawäe ja punase laewawäe read on ka edaspidi jama wanumata nagu siis, kui see punane sõjawägi ja punane laewawägi partei ja fm. Lenini juhatusel kümnetel wäerindadel meie nõukogude wabariiti kaitfes.

Sm. Lenin jättis meile ka kõige tähtsajama päranduse — Kommunistliku Internatsionaali. Meie wannume kogu jõuga toetada Komminterni rahwuswahelise töölisklassi organiseerimises ja juhtimises. Meie wannume, kui seda nõuab rahwuswahelise proletariae revolutsiooni arenemisekäik, andma kõik, mis meil on, wistama kõik waeakäile.

Kui üks inimene tõusewad 3000 inimest püsti.

Mingijugust käteplakutamis.

Kurbtus on nii sügawalt südamesse tunginud, wanne on jedawõrd tähtis, et kogu jaali täis inimest kaljuna liikumata seijab.

Orkester algab —

— „Nüüd üles, keda needus rõhub,

„Kälg, orjus ikkes hoiawad ...“

K. Dixi.

Mälestus-õhtu.

Leningradi Cesti proletariaat kogus 22. jaan. W. Kingisjewa nimelise Haridusmajasse, et mälestada töölisklassi geniaalfet juhti fm. Lenini, kes aasta tagasi meie hulgaft lahkus. Ühendufes sellega mälestati ka 9. jaan. 1905 aasta sündmusi. Mälestus-õhtu awas W. K. P. Leningradi kubomi Cesti sekretsiooni sekretär jm. Kirik (kolab leinamarjs).

Sõna saab jm. Palwadre, kes pikemas kõnes ära näitab jm. Lenini geniaalfet tööd — proletariaadi mõitluses. Sm. Palwadre tähendab, et rääkida leinapäewal on rassem kui harilikult. Kerkimad ette minewiku kui ka tulewiku filmapildud. Aasta tagasi lahkus meie hulgaft geniaalne juht ning meie ette kerkib küsimus, kuidas jammuda edasi tulewitus nii, et see töölisklassile kasulik oleks.

Sm. Lenin jättis järele mõitlemale proletariaadile suured pärandused, nagu: Sotj. Wabariitide Liidu, 3. Kommunistlik Internatsionaal, leninismi õpetuse jne. Leninism on õpetus, mille poole mõime rasketel filmapildudel pöörduda kui seijame rasketel küsimustel otjustamise eel. Sm. Lenin jõudis uurides ja hinnates kapitalismi arenemist otjusele, et kapitalism on jõudnud wiimasele astmele, temal edasiarenemiseks võimalust ei ole, ta on jõudnud umbkotti, ning seda umbkotti wõib lahendada ainult proletariaat.

Õpust tähendab jm. Palwadre, olles aasta ilma geniaalse juhi Leninita oleme jiski edasi jõudnud. Oleme kinnipidanud kõigist neist liinidest, mida revolutsiooniline käik ja fm. Lenini õpetus üles sead-

nud. Leninismi alustel ja õpetuse najal oleme suutlised ja mõime ülesehitada kommunistlikku torda. (Leinamarjs).

Mälestusõhtu teijes ofas efines Harimaja ühine kunstiring lawastufega „1905 a. ja Lenin“, mis hästi õnnestas. Rahwast oli rohkesti mälestusõhtule ilmunud. L e x i.

Nõukogude maalt.

Tööstuse seisuford detsembris 1924 a.

Omast „Товрово-Промышленная Газета“ cwaldatud majandusliku seijuforra ülewaates detsembrifuul näitab prof. Kafenhausen, et nimetatud fuu tunnistab, et tööstus ja kaubandus on kindlat wälja arenemas ja terweneb.

Wõrreldes 1923 a. detsembriga on walmistus tõusnud 1924 a. detf. 48 protf. wõrra, mida mõime näha allpool järgnewatest andmetest (wõrreldes sõjaaegsete hindadega).

	1923/24 a.	1924/25 a.
Oktoober . .	120.826.514	175.000.000
November . .	116.141.079	159.800.000
Detsember . .	114.853.738	170.800.000
1. weerand	351.827.331	505.600.000

Üldiselt aga kaswas walmistus wõrreldes eelmise aasta weerandastaga 40 protf. wõrra.

Kõige suuremat tööstuse laienemist näeme metallitööstufest, mille järele detsembrifuu andis kõige suuremat kaswu. (Tuhandates tonnides. Tonn — 61 puuda).

	M a l m.		
	Detf.	Nov.	Detf.
Uural	23,8	22,3	23,6
Kesk-Wenemaa . .	2,2	2,4	2,2
Sõuna	57,9	48,5	46,3
Liidu ulatuses kofu	83,9	73,2	70,2

	M a r t e n.		
	Detf.	Nov.	Detf.
Uural	41,6	36,1	37,2
Kesk-Wenemaa . .	30,9	30,1	34,7
Sõuna	53,0	48,2	51,7
Liidu ulatuses kofu	125,5	114,4	123,6

	W a l t f i m i n e.		
	Detf.	Nov.	Detf.
Uural	22,4	21,4	22,4
Kesk-Wenemaa . .	21,4	20,8	24,0
Sõuna	36,3	34,6	33,0
Liidu ulatuses kofu	80,1	76,8	79,4

Metallitööstus on ainufene suurtööstuse haru, mis andis detsembris suurema toodangu kui oktoobris. Kintööstufes on märgata detsembris nii töölise arwu kaswu kui ka walmistuse tõuju:

Oktoobris töötasid üldse 282,7 tuhat töölift, aga novembril 284,5 tuhat ja detsembris 288,8 tuhat töölift. Ühendufes töölise arwu tõufuga ja töowiljafufe

kaswuga tõufis ka walmistus, mida näitab allpool järgnem tabel:

	Detf.	Nov.	Detf.
Sõuna tonnides: 12.850,4	11.141,9	12.481,3	
Poolwalmis riit			
tuhandes meetr.: 105.855,8	92.010,7	104.354	
Walmis kaup			
tuhandes meetr.: 101.308,3	88.680,3	104.565,3	

Need arwud näitawad, et detsembris tõufis walmistus lõnga alal 12 protf., poolwalmis riide alal — 13 protf. ja walmiskauba alal — 18 protf.

Lenini päewad S. R. Wabariitide Liidus.

Lenini kufelafed.

Dbesja kubermangus tehtu kofuwõitleid Lenini kufelaste üle. Keskkomitee poolt määrati kindlaks arw 2500 inime päale. Teadaandeid on fisse annud 7651 in. Parteisse wastuwõetud — 3704, nendest 3611 töölift, 76 talupoega ja 17 teenijat.

Hoolekandjad külasse.

Täna jõitfid küladesse 120 efitajat töölise hoolekandjate organisatsioonide poolt ja 30 parteitöölift, Lenini hoogtöö läbiwiimiseks talupoegade keskel.

Uus talupoegade ajaleht.

Lenini päewaks ilmus Tambowis efimene talupoegade ajalehe nummer „Tambowi talupoeg“. Ajaleht ilmub ford nädalas.

1000 komuoorfoolast parteisse.

Harfowis peeti 21. jaan. Harfowi nõukogu laiendatud leinaistang ära fus, jm. Gopner efines aruandega jm. Lenini elu ja töö üle. Lenini päewadel antafse W. K. P. ridadesse 1000 komuoorfoolast. Pioneeride organisatsioonid annawad komuoorfoolaste ühingule 1500 noort leninlast.

Talupoegade maja.

Torshofis awati 21. jaan. pidulikult freifi talupoegade maja.

Liikuw teater külale.

Sm. Lenini mälestuse aastapäewaks jõitis küladesse hoolekandjate organisatsioonide fulul liikuw teater.

Kurfufed pioneeridele.

Lenini surmapäewaks awati Pshinkwalis kurfufed pioneeride juhtide ettewalmistufes.

Tung W. K. P. astumiseks.

Barnaulis algas Lenini nädal. Töölise keskel on märgata suurt tungi W. K. P. astumiseks. Iga päew antafse suu- rel arwul teadaandeid töölise poolt fisse, nende parteisse wastuwõtmiseks. Raubteelaste töökodadest andfid üle 100 töölise teadaanded fisse nende W. K. P. wastuwõtmiseks.

9. jaanuar 1905.

Woldemar Gwart.

(Järg).

Kõige seepäale waatamata kaswasid streigid üle harilise normi. Kui nüüd weel ruumide küsimustes kofupõrkamisi tuli, sest wabritu omanikud seletasid selgel sõnal, et nad ei anna omi ruume mäsju- liste toosolekute jaoks, siis pöörasid wabritu peremehed rahaministeeriumi poole teadaandega, et: „kui tahate jarnaiste organisatsioonide läbi töölifi walitfufe wastafest tegewufest eemal hoida, siis ei wõi ära unustada, et sel kapitalismi wastafel tegewufel weel halvemad tagajärjed on, kui poliitilisel tegewufel, seda enam, et mäsfiid igast kordalainud jammufst mõtawad hoogu ja siis on lõppude-lõputus neid mõimata waos hoida“ *).

Rahaminister algas sõjakäitu „ühijuste“ wastu, sellega ühines ka fiseasjade ministeerium minister Plehwega eesõijas, kes omast weast aru sai. Tunnistati tarwilikust, et edaspidi wõib ettelugemisi ainult poliitfise järelewaatufe all pidada ja wastastiku abiandmise felfe wõib ainult üf-

fitutes wabritutes asutada, aga mitte ülelinaliselt *).

Poliitfisei sai weel teise löögi. 1903 a. algul ilmuf Dbesjasse keegi Schajewitf ja algas fiin oma tegewust. Kohalik poliitfisei oli ministeeriumist sellekohased eeskirjad jaanud ning nüüd püüdsid poliitfisei kirjandil igal pool ja igal juhtumisel streigist jutlustada, et seega töölise poolehoidmist mõita. See liikumine laienes. Elisawetgradis, Nikolajewskis ja teistes linnades loodi igal pool „Jsejefewad töölise komiteed“. Efialgu läks see tegewus libedasti, kuid pea pufes streif (maifuul 1903 a.), mis üle Sõuna-Wenemaa ulatas. Schajewitf „jaadeti“ Wologdasje ning Subatow sai ettewaatamatufe pärast noomitufe *).

Selle streigi nurjaminekut ei tule poliitfisei agara tegewufe arwele lugeda, olgugi et ta mitmes linnas sajad töölised maha tappis, haawas ja läbi peffis, waid töölisel ei olnud weel kindlat fifti ja täielist ühistunnet. Töölised nõudfid: 8-tunnist tööpäewa, palga tõrgendust, inimlikku ümberkäimist, normaal töökohustust, üleweneamalist asutawafogu kofufutufumist, poliitfisei, ühijuste, toosoleku, trüki, sõna-, streigi- ja südametunnistufe wabadust ning isikupuutumist.

Nii lõppes Sõuna-Wenemaal „poliitfisei-

line sotsialism“, kuid Peterburis hakkas poliitfisei omakorda seda kardetawat mängu mängiwa. Mofkwas püüti juhtida seda liikumist otfe poliitfisei ofafonnast, kuid fiin loodi nii õelda wahaparast ja see oli Peterburi tapiwangimaja kiriku preester Gapon. Seega püüti rahwa waimliku külje poole tüürida, seft ega papp ei ole ju omakasu nõudja.

Georgi Alefhandrowitf Gapon sündis umbes 1870 aastal wäifwenelase kofaka pojana, õppis Poltaawa waimulikus seminaris, päale seminarist wäljaheitmist hakkas ta semitwo jiatistiferiks, kuid warsti läks ta Peterburi waimuliku akadeemia ja jäält saadeti ta päale selle lõpetamist Peterburi tapiwangimaja kiriku preestriks. Oli Subatowi isiklik sõber. Ka kirjeldatfse Gaponi karjeristina, aga mitte egoistina, kes ei tunnistata rahwust (ta omad sõnad), kuid wihfah juute (Kristuse tap- jaid), ei usu jumalat, kuid otjib teda, ta ütleb, et naisterahwas peab täiesti ifeseifew olkma, kuid ta kodanline naine ei tohtinud kelleagagi rääkida, j. o. Gapon püüdis oma naist (wõi armufest, kodanlikus keeles) ära peita kui keegi ta forteri tuli, päale selle oli ta fuur enesefarmastaja. Tähendatfse ka weel, et ta ei ole mitte promofaator olnud, waid olla seepärast poliitfisei läbi koinud, et seega rutemini ja rahulifemal teel fihile jaada. Kuid seda lüftab üfs tema selleaegne pfolehoidja töölise Petrow (Marwa raiooni ofafonna

juhataja) faktide waral ümber, kuid sellest eelpool.

Gapon algas oma tegewust kui Subatowi ühijufe organifaator, mis oli loodud otjekofe Plehwe õnnistufel „töölisele hingeliste ja waimlikkude huwide rahuldamisefks ja nende eemalhoidmifeks ülekofutlifest propagandast“, nagu walitfufe teadaandes õeldatfe.

See ühijus kandis „Wene wabritu ja tehaste töölise ühijufe“ nime. Ta loodi 11./24. aprillil, 1904 a., kus kõige päält saadeti jügan truualamil telegramm fife- asjade ministeeriumi kaudu keisrile täis truudufetunnet troonile ja ifamaale, lauldi muidugi „Jumal keisrit kaitfe ja“ ja hõifati monarkia ault hurraa.

Selle ühijufe fift oli laulu, mängu, tantfu ja ufuliste ettelugemiste forraldamine töölise seas. Kuid ülewalmaintud ühijus kaswas ime jõudfasti, mida tuleb Swjatopolk-Mirski (Plehwi ajemele saanud fifeminister) ufaldufe ajajärguga seletada, nii, et 1904 aasta lõpul oli tal ju 10 ofafonda Peterburis ja 1 Kolpino, üldse 8.000 liikmega.

Et selgemalt pilti saada sellest, nii õelda poliitfisei efitkufumifefi, toon fiin järgmist: kui 1904 aasta detsembril Meewa ofafond awati, ilmuf sinna tolleaegne Peterburi linnapää Fullon, kes armulikult tööliftega juttu ajas, ruumifid kiitiz, õeldes, et aed on suurepärase, et tema fiia wahetewahel tuleb theed jooma ning ütles omas kõnes,

*) А. Ельницкий, „История рабочего движения в России“, часть II, стр. 38.

*) А. Ельницкий, „История рабочего движения в России“, часть II, стр. 41.

Trotskismi alused ja leninism.

J. Palwadre.

(Järg).

Töölise toetus.

1912 kuni 1914 aasta 1. aprillini toetasid enamlaste «Прява» 4000 tööliste gruppi, vähemlaste «Ляч» ja kõiki teisi 1000 tööliste gruppi.

Need andmed näitavad, mis kujutas enesest enamlaste partei ja kuidas trotskism küsimusi suutis otsustada.

Samuti ütleb Trotski 1914 a. «Борьба» № 5, et enne rewolutsiooniline sots. demokraatia oli ainult ideeliselt tööliste parti... Tegelikult olnud see intelligentide organisatsioon jne.

Selle vastu toob Lenin andmed, kust näha, et iga 100 poliitilis-riigivastalaste kurjategijate hulgas oli:

	1881—1890 a.	1891—1903 a.
Põllumajanduses tegewaid	7,1	9,0
Tööstuses ja kaubanduses	15,1	46,1
Liberaalmetis ja õpilasi	53,3	28,7
Ilma kindla ametita	19,9	8,0

Nii näeme siin, et töölistes ja talupojades, kes karistuse alla kuulusid, olid enamused. Ka selles küsimuses trotskism ei saa õiget vastust anda. Trotskism töötas kogu reaktsiooni aeg partei vastu, sobis likwidaatoritega ning sõima ägedalt Leninit ja leninismi, kuid ühes sellega ei suutnud ühtegi ajaloolist momenti öieti hinnata.

Sõja aeg 1914—1917 aast.

Wene sotsiaaldemokraatia sõja ajal jagunes kahte suuremasse woolu:

1. Enamlased — «kaotajad», kellel wäljamaal oli häälekandja «Соц. Демократ» — Lenin ja Sinowjew. Wenemaal oli keskkomitee büto (Molotow, Salutski, Schläpnikow).

Kuni nowembrini 1914 a. oli Duuma fraktsioon Kamenewi üldjuhatusel. Arreteeriti 5. nov. 1914 a. ja weebuaril 1915 a. saadeti Siberisse saadikud: Petrowski, Badaj-w, Muranow, Schagow, Samoilow ning keskk. esitaja Kamenew. Wenemaal sai veel wä ja antud «Вопросы Справедливости». Enamlased asusid seisukohal: «Sõda sõjale».

2. Wähemlased jagunesid: a) kaitse- lased ja b) «ei sõda ega rahu».

Wähemlastel oli Wenemaal pörandalune organisatsiooni komitee (partei keskkoh), awalik Duuma fraktsioon Tshelidsega eesotsas. Parema tiiva tegelased — Potresow, Maslow, Gwosdew, Lewitski andsid awalikult wälja «Hame Дем» ja pärast «Самозамыка» ning töötasid sõjawäe-tööstuse komitees. Pahem tiiw — O. K. sekretariaat wäljamaal — Martow, Martonow, Astrow,

Semkowski, Axelrod jne. Wäljamaal ilmus «Известия» ja Wenemaal Samaara «Рабочее Утро». Äärmisel paremal tiival — Plehanow ja Aleksinski lehega «Призыв».

Enamlaste organisatsioonid Wenemaal lõhuti sandarmiwalitsuse poolt ära, vähemlased töötasid päris awalikult ja mürgitasid tööliste arusaamist.

3. Trotskism oli tähtsusetu wool Trot-kiga eesotsas ning andis Pariisis wälja «Hame Слово». Trotskismi hüüdsõna oli: «ei wõit ega kaotus», kuid ühinemine sotsialistide keskel.

Mis selle kohta kirjutab Lenin? 1915 a. kirjutas Lenin:

«Rewolutsiooniline klass reaktsioonilises sõjas ei wõi soovimata jätta kaotust oma walitsusele. See on — aksioom. Selle vastu waidlewad ainult sotsiaal-schowinistid... kellede hulka kuulub Trotski.»

Lenin — «oma walitsuse kaotuse loosungist imper. sõjas»:

«Kes seisab loosungi eest — «ei wõitu ega kaotust», see on teadlik ehk mitteteadlik schowinist, s.e on paremal juhusel lepitaw wäikekodanlane, kuid igatahes proletariiku poliitika waenlane. praeguste walitsuste pooldaja, praeguste walitsewate klasside pooldaja.»

1917 a. märtsil kirjutab Lenin Kollontaile erakirjas:

«Minu arwamise järele on praegu päämine, mitte enna t lasta mässida rumalate «ühenduse» katsetega sotsiaal-isamaalastega (ekk veel kardetawam), kõhklejatega, nagu organisatsiooni komitee (wähemlaste keskkoh, J. P.), Trotski ja Koga, waid jatkata oma parteitööd järjekindlalt — internatsionalistlikus waimas.»

Nagu näeme, ei ole sõja ajal trotskismil midagi ühist enamlusega, waid ühist on vähemlastega, loosung «ei wõit ega kaotus» on tegelik walitsuse toetamine ning ühtlustuse katse on klassipoliitika häwitamine.

Rewolutsiooni aeg.

Rewolutsioonijalorganiseerisid trotskistid n. n. raioniwahelisesse organisatsiooni ja kuiwõrd oli rewolutsiooni tõus, niiwõrd kaldusid nad enamluse poole. Suurema rewolutsiooni tõusu eel august-september ühinesid enamlastega ning wõtsid tegelikult osa Oktoobripöördest. Paljudest neist said hääd enamlased. Kuid trotskistidel oli üks katse «Bresti rahu» ja siin tuli nende wäikekodanlik teooria uuesti nähtawale — «ei sõda ega rahu», mis wiis ära Nõukogu Eesti

ja Nõukogu Soome jne. Ei osatud hinnata talupoegi: Permanentse rewolutsiooni teooria tuli täes suuruses nähtawale.

Päale Oktoobri.

Partei taktika pöördel ajal ikka ja alati annab tunnust trotskism, mis risti vastu sihtinud enamliku parteile ja leninismi teooriale.

1920 a. nowembril sünnitab Trotski wäljaspool K.-K. keskkomiteewastalise rühma ja hakkab ametühisuste küsimuste all leninismi kallale tungima.

1923 a. asutab uuesti oma rühma wäljaspool K.-K. ning katsub uuesti leninismile kallale tungida.

1924 a. asub trotskism ajaloo hindamisele ning teeb katset leninismi asemel parteisse ja Kominterni wiia trotskismi. See on kindel leninismi rewideerimine ja leninismi ümberwahetamine trotskismiga. Ka siin saab trotskism tarwilise wastuse leninistide poolt. Leninism ei ole enam Wenemaa küsimus, waid rahwuswaheline ja seega trotskismi vastu astus wälja terve leninlaste Komintern. Eluta trotskism ei saa ialgi leninismi asemele astuda.

Järeldused.

Kui trotskismi üldiselt hinnata, siis peame alla kriipsutama, et trotskism on õpetus, mis küsimuste arutamise juure asub wormaalse loogika seisukohalt ning otsusi teeb eklektiliselt. Küsimuste hindamisel mõjub suuresti kaasa subjektivism jne. Leninism wõtab wormaalselt loogikat kui kõige primitiivsemat otsustamise abinõu, mis ühe silmatorkawa nähtuse järele otsusi teeb ning küsimuste otsustamisel ikka ja alati tarwitab marksistlikku dialektikat. Trotskism rewolutsiooni teoorias moonutab Marxi õpetust, isoleerib töölisteklassi teistest rahwakihtidest ning seab rewolutsiooni alati ähwarduse alla, trotskismil pundub usk massilisse jõusse. Leninism wastuoksaks jääb marksismi alustele ning wõtab proletariaadi osa rewolutsioonis ühes teiste kihtidega kui eelwäe osa ja usub masside jõusse ja nende piiramata leidlikkuse ja wõimise. Trotskism ei tunnista kindlat organisatsioonilist wormi parteis ning tema tähtsust ja näeb noorsoos partei list moodupund, kuna leninism tunnistab organisatsiooni tähtsust parteis ja üldiselt, sest ilma kindla organisatsioonita ei ole wõimalik wõita ja ei ole wõimalik jõudu näidata, partei peab olema monoliitne ning tema aluseks on töö-tustöölistel.

Leninism on proletarse rewolutsiooni teooria ja praktika, kuna trotskism on proletarse rewolutsiooni jõuetuse teooria ja saamatuse praktika.

Trotskism ühes kui tei-es muutes, kui proletarse rewolutsiooni jõuetuse teooria ja saamatuse praktika tuleb nähtawale ühel kui tei-el maal.

Bulgaaria kommunistlik partei 1923 a. kewadisel suwel elas rahulikult, kui linna kodanlus Zankowi eestwõttel walmistas demokraatiale pääletungimiseks ning wälja astus talupoegade demokraatia vastu talupoegade Stamboliski walitsuse kukutamisele. B. K. partei nägi selles kahe kodanluse woolu kisklemist, nägi linnakodanluse wõitlust maakodanluse vastu ning unustas talupoegade tähtsust, kui liitlast tööliste klassile. See momendiline talupoegade tähtsuse mittehindamine — tõi paratamata hoobi endisele rewolutsioonilisele tesnakkide, praegusele kommunistlikule parteile. Üks silmapilk trotskistlikku seisukohta ja jalgealune löi kõikuma. Septembri wäljaastumine ei wõinud olukorda enam täielikult päästa, waid suutis ainult talupoegade nsku teatawal määral tagasi wõita.

Saksamaa kommunistlik partei elas katsumise aja üle oktoobril 1923 aastal, kui Brandler Saksa sotsi-ega Saksenis walitsuslist koalitsiooni sünnitas. Rewolutsiooniline meeleolu tööliste hulgas kaswas ning muutus aktiivseks, kuid keskkomitee ei osanud silmapilku tarwitada, sest ei osanud dialektikaliselt küsimusi otsustada. Juba juulil 1923 a. muutus Saksamaa olukord rewolutsiooniliseks. 12. juulil S. K. P. keskkomitee awaldas üleskutse ja kutsus 29. juulil fascistliku wastalises

päewal uulitsademonstratsioonile. Walitsus keelas demonstratsiooni ära. Pahempoolne tiiw parteis nõadis uulitsate haaramist. Sõna oli keskkomitee käes. Olukord muutus ikka rewolutsioonilise-maks. Sinowjew ja Buharin awaldasid seisukohta: kommunistlik partei peab toimetama 12. juuli üle-kutse järele, et ühendada proletariaati fascistliku wastalises wõitluses: «wastasel korral kordub Itaalia ja Bulgaaria hale juhtumine. Takistawaid, ettewaatlikke elementisid on Saksa keskkomitees enam kui tarwis».

15. augustil awaldas Sinowjew põhilauseid:

«Kriis walmineb. Liginewad otsustawad sündmused, Saksa kompartei, järjekult kogu Kominternis, algab uus otsustaw pätükk. Saksa kompartei peab kiirelt ja otsustawalt orienteerima lähenewa otsustawa rewolutsioonilise kriisi pääle».

«Kriis walmineb. Mäng on suur. Läheneb silmapilk, kui on tarwis julgust, julgust ja weel kord julgust».

Kominterni täidesaatwas komitees nõudis Sinowjew septembris nõukogude loosungite propageerimisest üleminekut nõukogude asutamisele. Brandler ja Trotski olid selle vastu. Lõppude-lõpuks ei wiinud oktoobril Saksa keskkomitee mas-set wõitlusele. Rewolutsioonilised ülesastad said löödud.

Jaanuari põhilausest 1924 a. Radek, Pjatakow ja Trotski õigustasid Brandleri ja Saksa keskkomiteed, et nad oktoobril ei kutsunud rewolutsiooni sünnitama ning tõendasid, et Saksamaa ei olnud küps rewolutsiooniks. V Kominterni kongress leidis, et Saksa keskkomitee Brandleriga tegid wea, lasid rewolutsioonilise silmapilgu mööda. Saksa keskkomitee anti pahempool-ete kätte. Komintern arutas seda küsimust põhjalikult ja otsustas nii nagu Sinowjew juba waremalt oli teinud.

«Oktoobri õpetundides» Trotski astub wälja süüdistusega Kominterni ning ühtlasi ka Sinowjewi ja W. K. P. esituse vastu, kes Saksa küsimuses wea teinud, ei ole otsustanud ega hinnanud sündmusi ning lasknud momendi mööda. Trotski asub «rewolutsiooniliselt» wälja ning süüdistab teisi nendes wigades, mis tal omal olid ja mis teistel puudusid. See on trotskismi üks iseäraldus: puudub oskus sündmusi hinnata ning õigelt neid edasi anda.

Trotskism tuleb ühes kui teises maas wähemal ehk suuremal määral nähtawale.

Kui meie waatleme ehk meie wäljast Eesti liikumist, siis leiame ka selles palju ja palju trotskistlikku, mis ühel ehk teisel wõitluse ajajärgul nähtawale on tulnud. Nii näituseks:

1. Talupoegade tähtsuse eitamine rewolutsioonis ja ainukeseks rewolutsiooniliseks jõuks töölisteklassi tunnistamine. Kui trotskism nimetab enamluses rea-tsiooniliseks küljeks talupoegade tunnistamise, siis siin nimetatakse talupoegade tööta-mist sotslikuks. Reaktsioonilik-sotslik. Talupoegade kaasatõmbamise ja arakasutamise asemel — kuulipriis. Puht tööli-likkus ei ole muud midagi kui intelligentlik käremeelsus.

2. Parteilises organisatsiooni küsimustes tuleb tihti olewate organisatsioonide eitamine ja omade organisatsioonide loomine ühel ehk teisel kujul nähtawale. Kui trotskism eitab kindlat partei organisatsiooni, siis mindi siin wahel täiesti partei eitamisele — kommunistid walitsuses, parteid pole tarwis.

3. Ametühisuste küsimustes trotskism tahab neid muuta riiklikkudeks organisatsioonideks, siin seisib üldse ametühisuste mitetunnistamine päewakorral.

4. Orientatsiooni küsimuses rewolutsioonis trotskism ei usu Wene rewolutsiooniliku jõusse, näeb pääseteed Euroopa proletariaadipoolt, siis siin «mahajäänud» Wene fa-semel pöördutakse «kultuuralise» Euroopa poole.

5. Masside tähtsuse eitamine. Trotskism näeb, et üksikud juhid teewad rewolutsiooni, näituseks Oktoober on Trotski sünnitus ühes Peterburi nõu-

et „tema ifka alati rõõmuga on iga ajal walmis tööliji aitama ja loowib, et tööliised saatsid wõitu kapitaa li üle. Tema on alaline poolehoidja ja on walmis neid toetama nende hädas ja wiletsufes“. Ka wõib weel ses suhtes Gaponi ütelfi tähele panna, kus ta teatab, et Plehwe on täiesti rahuldatud tema aruannetega ühifufje tegewufe üle. Nii wõib findlasti öelba, et Gapon töötas politsei näpunäidete järele, olgu et mõned tõendawad, et ta olla mainitud ühifufjeft waimustatud saanud ja töötanud selles suhtes, et tööliste wiletsuf oluforda parandada, mida ta ta ife armastas fagedasti tootitada.

15/28. juunil 1904 a. tabas fifeasjade ministrit Plehmet, feda „rahwas“ fiiudistas türaanfufes, fättemafsfja fäfi (fm. Saponow f.-r. wõitlufsfgrufi fäful tappis Plehwe fäfigranaadiga Warsfawi waffali lähedal).

Smjätopolf-Mirski astus fifeasjade ministrits ja ütles oma ametit wastu wõttes 14/27. septembril: „Meie ei wõi progrefsfift mööda pääfeda. Kui meie ta wõitleme tema wastu, kuid fiefsi piirab ta meid ja tungib meie juure. Kas ei olefs parem feda wastu wõtta ja aidata?“ Olets minister feda 1881 aastal öelnud, siis olefs sec tõesti famm olnud, mida terwitada olefs wõinud, kuid nüüd, werife wõitlufe eelöhtul, oli ta feega hiljaks jää-nud ning suurendas massi ärewat meele-olu. Eeda näitas, nagu eelpool tähendub,

tööliste meeleolu tõus, mis ta ojal fellest tuli, et Smjätopolf-Mirski fäi Plehmet Gaponi fõige „politfeilifu fõtfialis-miga“ parandufefes ja ta ei ojanud Gaponi nii fõfufada nagu Plehwe feda oli teinud ning Gapon hakkas talitama rohfe-m oma armwafje järele, nii öelba diftaatorilifelt, ilma et olefs jallunud enefe fõhta armwufst. Teifefs ja weel rohfe-m filmapaifstew oli femifstew tegelaste fongrefsf, mis fõffu tuli ilma fifeasjade ministrit loata ja fee fongrefsf ütles omas refolutfioonides, et ftiin ei ole tegemift fifeasjade ministrit häätahtliffufega, waid on tegemift terve walitfufe pöördega. Toon ftiin mõned punktid mainitud refolutfioonidest: Punkt IV: „adminiftratfiooni omawoli fõrwaldamifses on tingimata tarwiline ellu wiia ififu ja fõrtteri puutumafufe põhimõte; fedagi ei wõi trahwidada ega fellegi õigufi fittendada ilma fellefõhaje fõhtu õifufeta. Selles on tarwis ellu wiia jäherdune fõrralduf, et täielifu jeadufe findlufstufes wõetaffe tarbefõrral wastutawad ififud wastutufele nii fõdanlufus kui ta faclafõhtulifes fõrras“. VI p.: „Rahwa täielifes waimulifufs arenemifses ühifõnna puuduftes felfgitufes on ilmtingimata tarwis, et olefs findlufstatud fudametunnistufe, ufuf, fõna- ja trüff- ning ifegi fõõfõletuf- ja ühifufte wabadufes“.

(Järgneb).

kogu otsusega, siin aga arwatakse küllalt olema grupega võimu haarata ilma rewolutsioonilise massilise väljastamiseta — 1. detsember.

6. *Wormaalne loogika dialektika asemel.* Võetakse üks silmapaistev nähtus ja selle järele otsustatakse. Näituseks: osa töölisi demonstreerib, mõni soldat loeb «Kommunisti», maa-meest üles — see walitsus ei kõlba, paar intelligenti laulsid — Internatsionaali. Järeldus: rewolutsioon on küps. Küsimust ei arutata: mis demonstratsioon oli, missuguses wahekorras on demonstrantide jõud teiste jõududega, ei waadeldaks kuidas ja mis olukorras «Kommunisti» loeti, kuidas oli walitsuse suunamine, Internatsionaali laulmine jne. Ei waadeldaks küsimusi seotult rea teiste küsimustega. Dialektika asemel wormaalne loogika ja ekslik järeldus.

Eesti liikumises on olnud palju trotskistlikku mitteenamlikku ühes kui teises liikumise ajajärgus, mis üldseisukohale ja rewolutsioonilise käigu päale pahasti on mõjunud.

Trotskism mõne oma külgedega warimalt tuli nähtawale Itaalia töölise wõitluses, kui töölised haarasid wabrikud oma kätte ning ei osatud olukorda ära kasutada. Järeldus oli see, et reaktsioon lükkas fascistid walitsuse juure Mussoliniga eesotsas.

Samuti elas üle Prantsusmaa sarnased kalduwused mitmel korral ja mõõdunud aastal demonstreeris seda Suwarin ja teised. Siis Rootsi ja peaaegu kõigi maade parteid ühesarwatud Poolamaa.

V Kommunistlik Internatsionaali kongress pani selle küsimuse terwes suuruses päwakorda ning otsustas: *kommunistlikud parteid tulewad enamlustada, parteid on tarwis muuta leninlaste parteiks. Kõik parteid peawad asuma leninismi alusele, kui ainukese proletariaadi rewolutsiooni teooria alusele.*

Samal kongressil oli ka trotskismi arutusel ning see teooria mõisteti ühe-meelselt hukka, kui wäikekodanlik-intelligentlik teooria ning trotskismi kaitsmisest rahwuswahelise proletariaadi esituste ees tol korral ütles isegi sm. Trotski lahti. Täheandab trotskismi ei uskunud keegi kaitsema hakata leninismi e.s.

Kui Trotski päale Kominterni kongressi oktoobril 1924 a. uuesti trotskismi kui proletarse rewolutsiooni teooria wälja lükkab leninismi asemele, siis jääb see hüüdjaks hääleks kõrbes. Ta on hukka mõistetud awansina. Tema järele, võib olla, haarab weel mõni radikaal-intelligent, kuid rahwuswaheline proletariaat wastas ja wastab koondusega leninismi lipu ümber.

Proletariaat ja kommunistlikud parteid asuwad kindlalt leninismi uurima, et hoiduda wigadest ning kindlalt rewolutsiooni edasi wiia.

Meil eestlastel on leninismi uurimine ja omandamine tarwilikum wist enam kui kaskil mujal, et hoiduda jämedatest wigadest, siis peab küll meil ühine soow olema: *kõik leninismi lipu alla, kõik leninismi uurima ja omandama.*

(Lõpp.)

Gestlased S. M. W. Liidus.

Leningrad.

Täna kõik Haridusmaja lastemaja toetusel.

Kas lugeja on olnud lastemajas? Ei ole, lugege meie tutvustame.

Lastemajas viibivad 165 kaewandikku, kellest 27 on kommunistid, 75 — pioneerid 38 — oktoobrilast ja 25 eelkoolilast last.

Tal rühmal on oma töökawa, meetodid, kuid siht on üks, nimelt: kaswada klassiliselt arusaajaks kodanikuks ühiskonna tegevusele.

Nagu tähendatud, lastemajas on komnooriko kollektiiv ja pioneeride rühm, kes toowad klassiõpetuse hoogu lastemaja järele wahet, mis annab lastele jõudu ja tahtmist mõistelda, ühes sellega ka luua teadlikku pioneeride kommunit — fiske seada wastawalt oma igapäewase elu.

Lugeja on näinud meie pidulikke wäljastumisi, kuid igapäewase elu juures mitte. Meie püüame tihtilugu sõnadega (!) aratada enesest klassilisi tundmusi, kuid majanduslik alusehitus on nõrk. Meie au-pioneer, sm. G. Teiter, on mitu korda «Edasi» weergudel kutsunud seltsimehi toetama lastemaja. Pioneeride rühma nõufogu otjastas enese kaitseks wälja astuda, tervitada ning toetada sm. Teiteri üleskutset ja ehk meie pioneeride trummi pöörinaga juudame seltsimehi äritada lastemaja toetusele.

Waja luua noortele parimaid tingimisi arendamiseks, kui see on tehtud, siis wast 1500 wõiwad olla finblad meis, et tuleb wabetus, kes algatud töö wiib mõidule.

Selleks, et natuke parandada laste elutingimisi, tulge täna kõik toetuspidule Harmajja.

Sellistijed! Harmaja — lastepidule. Dotame kõik täna kell 8 õhtul.

16. pioneeride rühma nõufogu.

Leningradi kub.

Wõtte eestkuju.

(Wallerjanowlast, Trotski fr.).

18. jaanuaril j. a. peeti ära klubi liikmete üldkoosolek, millest wõtsid osa 15 noort. Alajale sõprade ringi organiseerimise küsimuses, wõeti wastu järgmine reju-lutsioon:

1) Wallerjanowka klubi liikmete üldkoosolek loeb tarwilikult organiseerida klubi juure ajalehe sõprade ringi. Wiimane wõtab kõik abinõud tarwitusele, et ajaleht «Edasi» ja teised laialdase massi hulka-des wastukõla leiaks, ning et ajaleht ei puuduks ühegi ajuniu peres.

2) Eraldada ringi poolt wastutawaks ajalehe «Edasi» kaastööliks üks seltsimees, keda kohustada järjetundlalt ajunifude põllumajandusest, klubi tööst, noorte elust, jne. kirjeldusi jaatma.

3) Tellida noorte kuufiri «Säde» ühe aasta päale, algades 1. jaan. 1925 a.

Alajale sõprade ringi büroosse waliti järgmised sm.: Luht E., Wain J., Ennok, Piiber R. ja Sagrits.

Wastutawaks kirjasaatjaks — Piiber Karl. Riisoma leiti otstarbekohaseks luua klubi juure kirjanduse müümise keskpunkt.

Legi.

Sienduse ühendus.

(Wallerjanowlast, Trotski fr.).

«Edasi» nr. 2, 3. jaan. 1923 a., katjub «Kuriseja rahustaja» sm. Rõnast puhkats peeta, nagu poleks ta raamatut wõtnud. Teelisel mõttis sm. Rõnast raamatut, kuid jeda tagasi Wallerjanowi klubi ei toonud. Biltlikult tõendab ilaloodud fakti klubi liikmete üldkoosoleku protokoll nr. 27, 8. no-membri 1924 a., millisele on alla kirjutatud 13 isikut. «Kuriseja».

Leningradi teated.

Korterimaksu määruse muutmise.

Et jenine korterimaksu määr puudulik oli, oma ülesannetele ei wõtanud, siis kõrgendatse korteri maksu määrat jarnajelt, et kehtmiselt üle 10 prot. töölise ehk teenija fiskeitulekust wälja ei teeks.

Käituseks kawatjetakse maksu wõtta ühes kuus järgmiselt:

Kuupalk	Ühe ruutmeetri.	Ühe ruutjülla
kuu	30 rbl.	kuu 10 kop.
31—50	" 17	" — 75
51—70	" 22	" 1 r. —
71—90	" 27	" 1 " 20
91—120	" 31	" 1 " 40
121—150	" 35	" 1 " 60
151—200	" 44	" 2 " —
201—250	" 55	" 2 " 50
251—300	" 66	" 3 " —
üle 300	" 88	" 4 " —

Kodu- ja käsitöölise maksu alammäär on 1 rubla ruutjülla eest, ülemäär — 4 rbl., wabaelukutsetega isikutele 2—5 rublani ruutjülla, teiste töömaewast elawatelt isikutelt — 3—8 rublani ruutjülla.

Kõrgendatud korterimaksu majawalituste hääks korterpinna ülejäädest kawatjetakse

ära jätta. Selleajemel kawatjetakse maks fiske seada korteri pinna ülejäädest päält terwishoidlikest normideks

Ehitushooaja eel.

Kommunaal osafond üfii tarwitab sel aastal ehitusmaterjaali umbes 70 miljoni puuda. Suuremalt osalt läheb see materjaal töölise majade ehitamiseks. Ainult tellistiw tuleb wedada 25 miljoni pd.

Weebruarifunsi alates hafatakse ehituskohtadele wedama materjaali iga päew 1500 foormat. See annab wõimalust juba maifuul kohtadele wedada wundamendi ehitamiseks 15 miljoni puuda tellistiw.

Nõufogude laewastiku suurenemine.

Sel aastal on nõufogude faubalaewastikul 4 tähtsat peatuskohta. Balti merel — Leningradi sadam, põhja liinil — Arhangelsk, Mustal merel — Odesja ja uus peatuskoht Waiksel ookeanil — Wladiwostok. Nõufogude faubalaewastik laieneb mitte ainult laewade arwu poolest, waid ka territoriaalselt, (läinud aastal meil Waiksel ookeanil tähtsat toetuspunkti ei olnud).

Sihawedu wäljamaale.

Meie kaewatus on wiimajel ajal niiswõrd arenenud, et wõime ajuda liha wäljamaale kaatmisele. Siimine kaadetis lähel «Swjagostorgi» kaudu Gestimaale.

Teadaanded.

Laupäeval, 24. fep. kell 8 õhtul on Haridusmaja 25. fep. forradatava näitliku kohtu tegelaste nõupidamine. Dja wõtma kutsutakse järgmisi seltsimehi: Mets (B. W. poole klubi), Piibi Peterjon, R. Hjal, J. Ballwadre, Säre, Seljat, Tamberg, Weste, L. Tamjäärw, Keelen, Viimas, Kelberg, Wastats, Orlow, Leiner, Kannaleet, Sea, Kool, Luutas jt.

Buhlepäeval, 25. fep. kell 3 päeval on Haridusmaja puhkpillide koori organisatsiooniline koosolek. Dja wõtma kutsutakse kõiki neid, kes mängida mõistawad, mängima õppida tahawad ning edaspidi kooris mängida sooviwad. Haridusmaja juhatus.

Buhlepäeval, 25. jaan. kell 2 p. on Haridusmaja ühise kunstiringi nõufogu koosolek. Päewakorras on: 1) Jaanuariku tegevuse aruanne. 2) Weebuariku töökawa. 3) Wõitlusjagude küsimused. Jänuada tuleb järgmistel seltsimeestel: Kure, Seljat, Saan, Juurup, Kelberg, Tamberg, Sawiant, Karpa, Eljas, Raafin, Laperlon, Lagsdin, Tamjäärw, Sõsojow, Miller, Teiter, Weste, Hjal, Kooje, Zuhanson, Ballwadre, Kooosberg, Wallner, Kooosberg, Säre, Keelen, Kudrijawtsewa, Kupriianow.

Ü. R. R. instruktör.

Teisipäeval, 27. jaan. j. a. peetakse ära Harmajas ülelinnane eestlaste W. L. R. R. ü. liigete agitpropkollektiivi järjekorraline koosolek. Päewakorras: «Praegune rahwuswaheline olukord». Ettekandeks walmistawad ette smd: Luukas, Muliin ja Päll. — Alguks kell 8 õhtul. Jänuada täpselt.

W. L. R. R. ü. Leningradi klubi Gesti seltsioon.

Täna teatrites:

Atadeem. riiklik ooperi ja baleti teater

«Евгений Онегин»

Atadeemiline riiklik drama teater

«Когда спящий проснется».

Atadeemil. riiklik wälite ooperi teater

«Там, где жаворонок поет».

Riiklik suur draamateater

«Будуч».

Rahwamaja

«Николай I».

Muusikiline komöödia

«Мария».

Basafsh

«Школа богинь».

Gilane börse:

Meieleolu börjel rahulit.

Reiffassa kohustused weebuariks	101 tsherto
" " " " " "	määrits 99 1/4
" " " " " "	määr 96 1/4
" " " " " "	juuniks 95
Raefherlingid	9 rbl. 28 kop.
Dollarid	1 r. 94 1/4
Koost frootid	51 " 50
Soome margad	4 " 85
Prantsuse frangid	10 " 25
Talupoja laen	95 1/4
1 wõidulaen	2 rbl. 85 kop.

Wastutaw toimetaja: A. Treusfeldt.

Wäljaandja: Eesti Kirjastuse Ühisus

Sm. W. Kingisepa nimeline Eesti töölise Haridusmaja.

24. jaanuaril j. a.

Suur piduõhtu lastemaja toetamiseks.

Gestlawa:

I.

Kontsert-osa.

II.

Lawastused: «Wõõhes»

«Käed Hiinamaa küljes».

III.

Ringmängud.

Wahaeagadel mängib puhkpillide koor.

Alguks kell 8 õhtul.

Sisfemineet wabatahtliku maksu eest.

Sm. W. Kingisepa nimeline Eesti töölise Haridusmaja.

Buhlepäeval, 25. jaan.

Näitlik kohus

Klubi tegelaste üle.

Alguks kell 8 õhtul.

Sisfemineet kõigil waba.

„Edasi“

päale wõetakse tellimisi wastu:

Jablonja ja Bugri asundustes

Kowgorodi kubermangus Jablonja kuoli õpetaja sm. Ed. Etche.

Simiititsa asunduses

Leningradi kub., Kingisepa kreisis sm. J. Mardi.

Satala asunduses

Kingisepa kreisis Eesti kuoli õpetaja H. H. Partal.

Dr. Grünberg

Wõstani (end. Snamensk.) uul. nr. 2, 25. Oktobri pros. nurgal, telef. 562-37 — Wastu wõte iga päew kella 9—12 h.m. a kella 4—8 õhtul; naisterahwastele eraldi.

Braegusaja arstimisabinõud.

Sifilis (914 ja tripper krooniline). Snguorgaanide igakülgne arstimine.

Erihaigemaja

ffemise, naiste-sünnitamise, lõike, hamba-, kurgu-, kõrw-, nina- ja kurguhaigused. Sifilis (606—914), tripper. pöiehaigused.

Wastuwõtte tunnid erialadel hom. f. 9 kuni õh. f. 9 3. Juuli (end. Sadomaja) uul. nr. 42, Semoi nurgal. Tel. 163-31 ja 163-32.

Wee-elektrihagemaja

Snamenskaja uul. nr. 5, ftr. 3. Rõhufoolitate, südame, raswanemise, reumatismi, kangestus, hüsteeria, neurasteenia, halwatus, seljatuwnus, jöwetus. Wastuwõtte kella 5—9 õhtu. Telef. 212—31.

Kusnetski haigemaja

Kusnetski uul. 7, telef. 181—52. Wastuwõtte. kõitides spets. professorite ja assistentide poolt kella 10 homm. kuni kella 10 õht. Wastuwõtte wõib (naistehaigused ja sünnitamine). Ras-tejalagsete haiguste järelewas-tonult. Haematel met. tamine ja arsti. Sifilis 606 tripper teraw ja mine. 914 tripper kroonil.

Wil. welsker-ammaemand

H. N. Witsun. Kolpatowa uueandas wastuwõtmist: nõuanded ja abi ras-tejalagsetele, sünnitajatele, naistehaigused. Kella 10. homm. kuni kella 7 õht. Trotskaja 11, ftr. 7. Sisfemineet wabatahtlik maksu eest.

Welsker-ammaemand

ma sfafh, nõuanded, abi ras-tejalagsetele ja sünnitajatele, naistehaigused, alaline arst. Wõhawa uul., nr. 18, ftr. 3, sisfemineet wabatahtlik maksu eest.